

دولت جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت زراعت، آبیاری و مالداري

پالیسی ملی باغداری

کابل – افغانستان

حوت، سال 1396

فهرست مطالب

صفحه	عناوین
ب	اختصارات
ج	پیشگفتار
1	مقدمه
1	وضعیت باغداری در افغانستان
2	1 مقاصد و اصول
3	2 ساحه کاری پالیسی
4	3 چالش هایی که باید توسط این پالیسی راه حل یابد
5	4 پالیسی انکشاف سکتور باغداری
5	5 همکاری های انکشافی
6	6 تولیدات باغداری
8	7 خدمات حمایتی
9	8 تجارت
10	9 انکشاف مارکیت
11	10 زیربنا
12	11 چارچوب حقوقی، قانونی و اداری
13	12 مسایل مشترک
14	13 تعلیم و آموزش
14	14 همکاری منطوقی و بین المللی
15	15 تطبیق و بررسی

اختصارات

ACCI	اتاق های تجارت و صنایع افغانستان
AAIDO	موسسه انکشاف صنعت بادم افغانستان
AISA	اداره حمایت از سرمایه گذاری ها در افغانستان
ANDS	استراتژی انکشاف ملی افغانستان
ANHDO	موسسه ملی انکشاف باغداری افغانستان
ANNGO	موسسه ملی قوریه داران افغانستان
ARIA	انسٹیوت تحقیقات زراعتی افغانستان
CSO	اداره احصائیه مرکزی
DAIL	ریاست زراعت، آبیاری و مالداري
DoH	ریاست باغداری
FFS	مکتب ساحوی دهاقین
IRA	جمهوری اسلامی افغانستان
ICT	تکنالوجی معلوماتی و ارتباطی
ISE	نصدی تخم های اصلاح شده
JICA	اداره همکاری های بین المللی جاپان
MAIL	وزارت زراعت، آبیاری و مالداري
MoCI	وزارت تجارت و صنایع
MoE	وزارت معارف
MoF	وزارت مالیه
MoHE	وزارت تحصیلات عالی
MoJ	وزارت عدلیه
NADF	چهارچوب ملی انکشاف زراعت
NC	کلکسیون ملی (میوه جات و مغزبات)
NPP	برنامه اولویت ملی
NVRC	کمیته ملی ثبت وراثتی
PHDP	پروژه انکشاف باغداری نباتات چندین ساله
SPS	حفظ الصحه و صحت نباتی
UPOV	اتحادیه بین المللی حفاظت از وراثتی های جدید نباتات

پیشگفتار

با در نظر داشت اهمیت باغداری در سکتور زراعت و تأثیرات آن در اقتصاد ملی، وزارت زراعت آبیاری و مالداري خود را موظف می داند تا زمینه رشد سکتور باغداری را به مقصد ازدیاد محصولات باغداری و بهبود کیفیت آن بمنظور افزایش مصرف داخلی و صادرات فراهم سازد.

برای هم آهنگ ساختن فعالیت های ادارات دولتی، پروژه های همکار خارجی و سکتور خصوصی که در عرصه باغداری مصروف اند، با هم آهنگی یکدیگر فعالیت نموده و وظایف خویش را مطابق پلان های انکشافی دولت تنظیم نمایند.

وزارت زراعت، آبیاری و مالداري برای ایجاد زمینه هم آهنگی و موثریت بیشتر کاری، پالیسی ملی باغداری را تدوین کرده تا خطوط اساسی کار را برای ادارات و اشخاص ذیربط معین سازد. امید است با تطبیق درست این پالیسی رشد مناسب در عرصه باغداری کشور و در نهایت ارتقای سطح تولید محصولات چه از نظر کیفی و چه از نظر کمی رونما گردد.

مراجع ذیربط می توانند نظریات و پیشنهادات خود را که در صحنه عمل صحت آن را محقق میدانند به ریاست باغداری وزارت محول سازند تا در تجدید پالیسی و خطوط کاری عندالوقوع تجدید بعمل آید.

از همه کارکنانی که در ساحه باغداری و عرضه محصولات آن مصروف اند توقع می شود که پلان های کاری خویش را مطابق پالیسی ملی باغداری عیار ساخته و با احساس مسئولیت عملی نمایند و با مشکلات در ساحات کاری خود مجادله نموده و راه را برای رشد هر چه بیشتر سکتور باغداری مهیا سازد.

به امید توسعه صنعت باغداری و افزایش تولیدات و در نهایت آینده سبز و مرفه کشور این پالیسی تقدیم و پیشکش می شود.

نصیر احمد ڈرانی

وزیر زراعت، آبیاری و مالداري

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

دولت جمهوری اسلامی افغانستان نقش مهم و حیاتی باغداری را در افزایش تولیدات زراعتی و کمک به دستیابی به مصوئیت غذایی در سطح خانواده ها، جامعه و در سطح ملی درک می نماید. در پهلوی دستیابی به مصوئیت غذایی، انکشاف بازار های تجاری در افغانستان و خارج از آن و اصلاح کیفیت نباتات نیز از جمله اولویت ها برای تقویه اقتصاد در اکثریت مردم روستائی می باشد.

دولت افغانستان در مورد سیستم های متنوع زراعتی که در داخل کشور وجود دارد آگاه بوده و نیز ضرورت استفاده پایدار از منابع طبیعی را در تمام پالیسی ها و استراتژی های زراعتی، باغداری و انکشاف دهات انعکاس داده است. اهمیت ضرورت نگهداشت انواع گوناگون نباتات را در زون های آگروایکالوجیکی جهت توازن میان نباتات ، مصوئیت غذایی و نباتات پُر در آمد/پولی (Cash Crops) در بازار های داخلی و صادراتی را بخوبی درک می نماید.

باغداری یک منبع مهم ایجاد اشتغال در ساحات روستائی، نیمه شهری و شهری می باشد. فرصت های مستقیم ایجاد شغل از طریق کشت، پروسس و حمل و نقل محصولات باغداری افزایش می یابد. تولید محصولات باغداری در مناطق نیمه شهری، و فروش در بازار های مربوطه و فعالیت در مراکز پروسس نیز از جمله فرصت های هستند که توسط سکتور باغداری فراهم شده و می تواند به عنوان یک عاید متمم محسوب شود و به اشتغال افزائی برای فامیل های بی بضاعت که در ساحات نیمه شهری زندگی می کنند، کمک بیشتر نماید.

وزارت زراعت، آبیاری و مالداري باوجود دست آورد ها در بخش باغداری در چند سال گذشته تا اکنون پالیسی مدون و یا مقررات خاص برای سکتور باغداری ندارد. این سند به عنوان اولین گام به طرف ساختن یک پالیسی و چوکات قانونی که مورد توافق تمام جوانب ذیدخل باشد، تهیه شده است.

در تهیه این پالیسی سایر اسناد استراتژیک به شمول استراتژی انکشاف ملی افغانستان (ANDS)، چهارچوب ملی انکشاف زراعت (NADF) و برنامه اولویت های ملی (NPPs) مدنظر گرفته شده و با آنها در هماهنگی قرار دارد.

وضعیت باغداری در افغانستان

مغزباب و میوه های خشک افغانستان (عمدتاً بادام و کشمش) در سال 1982 بیش از 50 فیصد نیاز بازار های جهانی را تأمین می نمود اما این مقدار در سال 1990 به 16 فیصد کاهش یافت.

بر اساس سروی موسسه مشورتی Altai Consulting که در سال 2014 در باره سکتور باغداری انجام داده، محصولات باغداری (سبزیجات و میوه جات) در حدود 360000 هکتار ساحه که 14 فیصد زمین های آبی را تشکیل میدهد، احتوا نموده و اضافه تر از 2 میلیون نفر را مصروف کار نموده است. سهم سکتور باغداری در تولیدات داخلی مجموعی ملی 1.4 بیلیون دالر امریکایی که معادل 34 فیصد تولیدات داخلی مجموعی زراعتی و 6.7 فیصد تولیدات داخلی مجموعی ملی است، را تشکیل میدهد.

سکتور فرعی باغداری در دهه گذشته 5.5 فیصد رشد نموده است. در صورت جذب سرمایه گذاری در ساحات مختلف پروسس، ذخیره، انتقال و بازاریابی محصولات زراعتی سبب رشد بیشتر که منتج به بلند بردن عاید فارم، به وجود آوردن فرصت های کاری وظایف و بهبود مصوئیت غذایی در جوامع دهاتی و شهری می گردد. بین سال های 2006 و 2015، تجارت افغانستان نقش گذشته خویش تا اندازه به دست آورده و افغانستان هفتمین صادر کننده کشمش (150 میلیون دالر امریکایی انگور تازه و 280 میلیون دالر کشمش) و یازدهمین صادر کننده بادام (110 میلیون دالر امریکایی) در جهان گردیده است!

سکتور باغداری هنوز هم به عنوان یک دورنمای عالی برای رشد سکتور های داخلی و صادرات با فراهم ساختن زمینه اشتغال در مناطق روستائی و بدیل خوب و پُر در آمد در تعویض تولید کوکنار باقی مانده است. انگور، کشمش، بادام، پسته، جلعوزه، چارمغز، زردآلو تازه و خشک، انار و سیب در حال حاضر از جمله عمده ترین محصولات در بخش میوه جات و مغزباب بوده و همچنین آلبالو، گیلاس و ستروس میوه جاتی هستند که دارای ظرفیت خوب تولیدی در آینده می باشند. انگور فیصدی بلند تمام تولیدات میوه

¹ پروگرام ملی همه جانبه اولویت های انکشاف زراعت، 2016 - 2020

جات را تشکیل داده در حالیکه در بخش سبزیجات کچالو، پیاز، تربوز، خربوزه، بادنجان رومی و بادرنگ فیصدی بلند تولیدات آنرا در بر می گیرد².

در عین زمان قابل یادآوری است که افغانستان فعلاً مقدار زیاد میوه جات و سبزیجات را از خارج وارد می نماید در حالیکه این میوه جات و سبزیجات را در داخل افغانستان نیز میتوان تولید نمود. این موضوع نشان دهنده یک فرصت از دست رفته می باشد که از طریق آن افغانستان می تواند فرصت های شغلی را فراهم نموده و توازن بین واردات و صادرات را ایجاد نماید. میوه جات تازه که در افغانستان تولید می گردد برای فروش در بازار های داخلی و خارجی مناسب نبوده که علت اساسی آن بسته بندی غیر معیاری، نبود زنجیره سرد و نه مطابق به نیاز مصرف کننده ها می باشد. بازار های داخلی فاقد ساختار های مناسب فیزیکی و سیستم های معلوماتی می باشد. کشمش و بادام افغانستان در حالت فعلی از استندرد های پائین برخوردار بوده و به بازار های معتبر اروپایی، ایالات متحده امریکا و شرق میانه صادر شده نمی توانند. بصورت کل مقدار تولیدات باغداری کم بوده که در نتیجه برای تولید کننده گان داخلی برآورده ساختن نیاز های موجود در بازار های معتبر داخلی و خارجی مشکل است.

در حالیکه گندم و سایر نباتات مزروعی کلید خود کفایی در تولید غذا می باشند، باغداری یک فرصت استثنایی برای تولید محصولات با ارزش بلند را در بازار های داخلی و صادراتی فراهم می سازد.

افغانستان بعضی از بهترین میوه های جهان را تولید میکند که هند و پاکستان منحصراً بازار های عمده صادراتی آن میباشند. افغانستان ظرفیت بزرگ تولید محصولات باغداری را دارا بوده، ولی با آنهم عدم موجودیت زیربنا زنجیره ارزش، سیستم زنجیره سرد و عدم تطبیق معیار های محصولات و نبود سیستم تصدیقی جهت شامل شدن در بازار های جدید را به چالش مواجه ساخته است. تحلیل و تجزیه وضعیت به طور واضح نشان میدهد که تولیدات ابتدایی مزرعه باید افزایش یابد و ضایعات بعد از برداشت حاصل باید کاهش یابد.

هر گاه در مورد وضعیت زراعت در افغانستان صحبت نماییم، دلیل داشتن یک سکتور باغداری مؤثر همچنان به همان قوت آن باقی می ماند. افغانستان دارای یک تعداد از ویژگی ها و شاخص های مثبت است که نمایانگر ظرفیت عالی برای داشتن سکتور قوی باغداری در آینده می باشد:

- افغانستان دارای آب و هوا و شرایط مناسب محیطی و اقلیمی برای انکشاف و تولیدات باغداری می باشد. این کشور دارای آب و هوا و زون های زراعتی متنوع بوده که زمینه را برای تولید نباتات مختلف در فصل های تولیدی و برداشت متداوم تولید را مساعد می سازد. این موضوع ظرفیت تعویض نمودن واردات با تولیدات داخلی و رشد صادرات را افزایش می دهد.
- افغانستان دارای خاک مناسب بوده و اگر ذخایر آبی این کشور نیز به شکل درست تنظیم و مدیریت شود، این کشور دارای آب کافی نیز می باشد. مواد بذری (تخم، پایه مادری، پندک، نهال های پیوندی، قلمه) خوب از وراثتی های تثبیت شده میوه جات از کلکسیون های ملی در دسترس قرار دارد.
- آسیای مرکزی، مرکز تنوع چندین میوه می باشد. تنوع حیاتی (Biodiversity) طبیعی این منطقه زمینه خوب را برای اصلاح کننده گان نسل نباتی مساعد ساخته و نیز فرصت خوب را در آینده برای محصولات و وراثتی های جدید فراهم می سازد. کلکسیون های ملی وراثتی های میوه جات و مغزباب در چند سال اخیر برای اکثر انواع درختان مثمر و تاکستان ها تأسیس گردیده است.

اما هنوز هم مشکلات زیادی وجود دارد که باید حل گردد و این مشکلات در این پالیسی و سایر اسناد استراتژیک دولت که بعداً ساخته می شود مورد بحث قرار خواهد گرفت.

1 مقاصد و اصول

1.1 دولت جمهوری اسلامی افغانستان نقش مهم و حیاتی باغداری را در افزایش تولیدات، حاصلخیزی، رشد اقتصادی، میزان تجارت و کمک در دستیابی به مصونیت غذایی در سطح فامیل های دهاقین، جوامع محلی و ملی به خوبی درک و مورد توجه قرار میدهد. موازی با دستیابی به مصونیت غذایی، انکشاف بازار های تجاری و اصلاح کیفیت محصولات نیز از جمله اولویت ها برای تقویه اقتصاد ساحات روستایی در سراسر کشور می باشد.

² ریاست احصائیه زراعتی و تنظیم معلومات

1.2 دولت جمهوری اسلامی افغانستان در مورد سیستم های متنوع زراعتی که در داخل کشور کار برد دارد آگاه بوده و حصول اطمینان از استفاده پایدار منابع طبیعی را به عنوان یک نیاز مبرم درک مینماید و آنرا در تمام پالیسی های انکشافی زراعتی و همچنین پالیسی انکشاف دهات انعکاس داده است. سیستم های زراعتی باید بصورت درست مطالعه و دسته بندی شده و در این راستا تأمین ارتباطات میان تحقیقات، ترویج، حفاظه نباتات و قرانطین، تولید کننده گان، متصدیان در بخش انکشاف بازار، پروسس و بازاریابی بصورت مشخص از اهمیت فوق العاده برخوردار می باشد.

1.3 هدف طویل الهدت (و یا دیدگاه) سکتور باغداری انکشاف پایدار این سکتور از طریق افزایش تولیدات و حاصلخیزی باغداری، ایجاد و احیای مجدد زیربنا ها و انکشاف بازار به منظور سهمگیری در اعاده دوباره اقتصاد مشروع زراعتی می باشد.

1.4 مقاصد میان مدت:

- موجودیت یک سکتور دارای هویت ملی و توانمند باغداری در کشور.
- بلند بردن ظرفیت باغداران کشور.
- افزایش سطح تولیدات تجارتي و با کیفیت میوه جات و سبزیجات، نباتات طبی و بته های زینتی.
- افزایش صادرات میوه جات و سبزیجات.
- افزایش سهم تولیدات باغداری در عواید ناخالص ملی (فعالاً میوه جات 2.4 فیصد عواید ناخالص ملی را تشکیل میدهد³).

1.5 با توجه به فضای شکننده، تولید غله جات در شرایط للمی، و محدودیت ساحه زمین های آبی برای زراعت، و عدم موجودیت منابع کافی برای افزایش ساحه زمین های آبی، متخصصین زراعت به این عقیده اند که زمین های آبی برای تولید غله جات، سبزیجات و یک تعداد میوه جات که در شرایط للمی توافق خوب ندارند باید اختصاص داده و زمین های للمی برای توسعه باغ های پسته، زیتون، بادام، انگور، خرما و املوک اختصاص داده شود تا از یک طرف از ظرفیت بزرگ ساحات للمی استفاده معقول و اقتصادی صورت گیرد و از جانب دیگر از فرسایش خاک و صحرا گرایی جلوگیری به عمل آید و همزمان به آعده نباتات با ارزش توجه صورت گیرد که افغانستان به سطح جهان قدرت رقابت را دارا میباشد.

1.6 هدف این پالیسی ایجاد شرایط مساعد برای تأسیس یک سکتور باغداری با ارزش تجارتي، پایدار و همه جانبه می باشد. این پالیسی همزمان به عنوان یک دیدگاه برای انکشاف سکتور باغداری و هم منحصیث یک چوکات کاری برای انجام تمام فعالیت های مربوط به این سکتور توسط وزارت خانه های ذیدخل، همکاران انکشافی، شرکت ها، کوپراتیف ها و ادارات غیر دولتی به شمول انجمن های دهاقین مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

2 ساحه کاری پالیسی

2.1 این پالیسی تمام موضوعات مربوط به بخش دولتی و غیر دولتی را در بر می گیرد که سکتور باغداری را تحت تاثیر قرار می دهند. محصولات نباتات که توسط این پالیسی تحت پوشش قرار می گیرند شامل میوه جات و مغزباب، سبزیجات (به شمول کچالو و فالیز کاری)، گلها و بته های زینتی و نباتات طبی (به شمول نباتات قیمتی مانند زعفران) می باشد. این پالیسی در نهایت باغداری را به حیث یک بدیل مناسب برای محصولات غیر قانونی معرفی خواهد کرد و دهاقین طور داوطلبانه و به رضایت خود شان از کشت و تولید محصولات غیر قانونی منصرف خواهند شد.

2.2 موضوعات مربوط به حفظ الصحه و صحت نباتات (SPS) شامل ساحه کاری این پالیسی نمی باشد زیرا این موضوعات توسط سایر اسناد تقنینی (که در حال ساخته شدن است) تحت پوشش قرار گرفته و توسط سایر ریاست های این وزارت به پیش برده می شوند. به هر حال ضروری پنداشته می شود تا مسایل مربوط به حفظ الصحه نباتات و وارد شدن مواد بذری، بصورت تنگاتنگ با این پالیسی هماهنگ ساخته شود. باید وضاحت بیشتری در مورد تفکیک مسؤلیت های ریاست های مسؤل در بخش تولید و ریاست حفاظه نباتات بوجود آمده؛ سرمایه گذاری بالای منابع دارای هزینه بلند، مانند لابراتوار های آزمایشی نباید بشکل جدا گانه و موازی با هم صورت گیرد.

³ اداره مرکزی احصائیه، سالنامه احصائیه 1391 - صفحه 139

3 چالش هایی که باید توسط این پالیسی راه حل یابد

3.1 سکتور باغداری در افغانستان فعلاً با چالش های بسیار زیادی مواجه می باشد. این چالش ها ذیلاً خلاصه گردیده و در بخش های بعدی این پالیسی به جزئیات بیشتر مورد بررسی قرار گرفته است.

3.2 تولید:

- کمبود وراثتی های دارای کیفیت عالی سبزیجات.
- کمبود تخم وراثتی های دو رگه دارای کیفیت عالی سبزیجات.
- فروش تخمیانجات و نهال های دارای کیفیت پائین.
- عدم توجه در توسعه انواع دیگر میوه جات که شرایط اقلیمی افغانستان برای شان مساعد است.
- نبود معیار های کیفیت منجر به تولیدات دارای کیفیت پائین و افزایش ضایعات بعد از رفع حاصل می گردد.
- دانش کم دهاقین در مورد شیوه های آگروتخنیکی و مدیریت باغداری – نقشه کشی زمین، غرس نهال، شاخه بری، یکه کاری میوه، استفاده از کود، کنترل گیاهان هرزه، تنظیم آب و کنترل همه جانبه امراض و آفات (IPM).
- ضعف انجمن ها و کوپراتیف های باغداری و نیز دانش کم دهاقین در مورد برداشت محصول، سورت، درجه بندی، بسته بندی، سرد ساختن اولی، ذخیره، پروسس، انتقال و بازاریابی آن.
- نبود یک برنامه منظم برای توسعه ساحات تحت آبیاری و بهبود تنظیم آب در ساحات تحت آبیاری فعلی.

3.3 حمایت تخنیکی:

- ضعف در خدمات تحقیقاتی در سطح ملی و حمایت تخنیکی (ترویج).
- کمبود برنامه های مراقبت جدی از امراض و آفات نباتی.
- نبود برنامه ها برای آزمایش نمودن وراثتی های سبزیجات.
- عدم کنترل کیفیت تخم های وارداتی سبزیجات.
- آزمایش نمودن عوامل تولید باغداری (بگونه مثال ترکیبات عناصر فعال کود کیمیاوی) و عدم حصول اطمینان از زنجیره عرضه با داشتن تصدیق نامه از منشاء و کنترل کیفیت آن.
- نبود سهولت های قرضه دهی برای دهاقین و باغداران.
- عدم هماهنگی درست در همکاری های انکشافی: هم آهنگ ساختن فعالیت های جاری (جلوگیری از تکرار/تقویت پروگرام های موجود) ضروری میباشد. همکاری بین جوانب ذیدخل و ذینفع مربوطه ضعیف بوده، به خاطر تقویت سکتور باغداری همکاری ضروری است. تقویت همکاری و هم آهنگی بین ریاست باغداری، انستیتیوت تحقیقات زراعتی افغانستان، ریاست توسعه و ترویج در مورد بودجه غیر مستقیم پروژه های باغداری ضروری میباشد. در ده سال اخر هیچ کوشش هم آهنگی توسط جوانب ذیدخل جهت احیا بازار های صادراتی صورت نگرفته است. تمامی پروژه ها و پروگرام ها در عرصه باغداری در هم آهنگی با ریاست توسعه باغداری باید صورت گیرد.
- انکشاف ناچیز زمین های زراعتی جدید به شمول زمین فارم های دولتی.
- تحقیقات استراتژییک و انکشاف ناچیز در بازار.
- کمبود ظرفیت ریاست انکشاف باغداری در تطبیق پالیسی.

3.4 مارکیت و تجارت:

- عدم انجام فعالیت های هم آهنگ جوانب ذیدخل در یک و نیم دهه گذشته در جهت اعاده مارکیت های صادراتی از دست رفته.
- از دست دادن مارکیت های داخلی و صادراتی بخاطر نبود امکانات مدرن پروسس و بسته بندی تولیدات.
- نبود نشان تجارتي (Brand) برای تولیدات با کیفیت عالی.
- نبود سیستم های معلوماتی بازار برای بازار های داخلی و صادراتی.
- پروسیجر های تأخیری و نبود ذخیره گاه ها در گمرکات افغانستان در زمان صادرات.
- محدودیت های تجارت بین المللی (حفظ الصحه و غیره).
- پائین بودن ظرفیت و فعالیت لابراتوار های کنترل کیفیت (اداره انکشاف صادرات تحت اثر وزارت تجارت و صنایع).
- بازار های موجود برای تجارت داخلی فاقد تسهیلات مدرن صحی می باشند.

- فصل دستیابی به اکثر محصولات باغداری بسیار کوتاه بوده که فرصت های صادراتی را محدود می سازد. باید مسله اعمار سردخانه ها جهت طول ساختن عمر ذخیره میوه جات و سبزیجات در نظر گرفته شود.
 - نمایشگاه های ملی تجارت زراعتی بصورت منظم تدویر نمی گردد تا یک شبکه ارتباطی میان تولید کننده گان، پروسس کننده گان و تجار برقرار گردیده و سرمایه گذاران خارجی را جلب نماید.
- 3.5 سایر موضوعات:

- کمبود کارکنان با تجربه و ماهر که بتوانند باغ ها را تنظیم و مدیریت نمایند.
- کمبود فرصت های تحصیلی در زمینه باغداری در سطح مکاتب، موسسات تحصیلات نیمه عالی و پوهنتون ها یک مشکل عمومی است، ولی با آنهم تعداد افراد فارغ التحصیل از بخش باغداری در سالهای اخیر بصورت قابل ملاحظه افزایش یافته و تعداد آنها بیشتر از فرصت های کاری موجود است.
- کمبود مواد آموزشی تکنیکی برای شاگردان و محصلان در بخش سکتور باغداری با معرفی و بکار برد تکنالوجی های عصری.

4 پالیسی انکشاف سکتور باغداری

- 4.1 ایجاد یک چوکات کاری منظم و قانونمند برای سکتور باغداری یکی از وظایف مهم و اساسی دولت جمهوری اسلامی افغانستان بوده و وزارت زراعت، آبیاری و مالداري نیز این موضوع را در اولویت های آن قرار داده است.
- 4.2 وزارت زراعت، آبیاری و مالداري همچنین با تطبیق این پالیسی اطمینان حاصل می نماید که ریاست باغداری و سایر ریاست های وزارت زراعت، آبیاری و مالداري با استفاده از این روش به شکلی تقویه شوند که بتوانند خدمات حمایتی مورد نیاز برای انکشاف سکتور باغداری و سایر بخش ها را ارائه نمایند. در حالیکه انجام فعالیت های تحقیقات زراعتی به عنوان یکی از وظایف عمده وزارت زراعت، آبیاری و مالداري باقی خواهد ماند، ارائه خدمات ترویجی از طریق مشارکت سکتور دولتی و خصوصی و یا از طریق سکتور خصوصی به رهنمایی سکتور دولتی تحقق پذیر میباشد.
- 4.3 وزارت زراعت، آبیاری و مالداري با سایر وزارت خانه های ذیربطه کشور های خارجی، و جوانب نیدخل در رشد صنعت باغداری در افغانستان، کار خواهد نمود تا تجارت محصولات باغداری (میوه جات، مغزباب، سبزیجات و غیره) را در بازار های فعلی و بازار های بالقوه صادراتی جهانی تسهیل و تقویت نماید.
- 4.4 دهاقین و شرکت های خصوصی مسؤلیت دارند تا محصولات باغداری را با در نظر داشت تقاضای موجود در بازار های ملی و بین المللی تولید، پروسس و توزیع نموده و فرصت های جدید را در بازار ها ایجاد نمایند.

5 همکاری های انکشافی

- 5.1 طی یک دوره طولانی، تعداد زیادی از همکاران انکشافی منحیث نهاد های رسمی و غیر رسمی دولتی و غیر دولتی نقش کلیدی را در راستای انکشاف سکتور باغداری از طریق سرمایه گذاری، ارائه همکاری های تکنیکی و ارتقا ء ظرفیت ایفا نموده اند.
- 5.2 سرمایه گذاری ها و تلاش ها باعث شده است تا سیستم های ارزیابی جرم پلازم، بهره برداری، حفاظت، تولید مواد بذری عالی و سایر جنبه های تولیدات تجارتي و بازاریابی ایجاد گردد. با وجود مشکلات زیادی که افغانستان با آنها مواجه میباشد، در مجموع این فعالیت ها یک اساس خوب را برای سکتور باغداری ایجاد نموده است. به نظر میرسد که کمک های خارجی به این پیمانان دیگر ادامه نخواهد داشت. فعالیت های حمایتی که در آینده انجام داده می شود باید در جهت دستیابی به اهداف مشخص تر منجمله ارتقاء ظرفیت و ثبات مالی تمرکز یابد.
- 5.3 لازم است تا همکاران انکشافی فعالیت های شان را در جریان دوره انتقال پروژه های تمویل شده توسط دونه ها به پروژه هایکه توسط دولت و سکتور خصوصی تطبیق میگردد، به شکلی هماهنگ نمایند که در جهت نیل به اهداف و مقاصد تسجیل یافته در این پالیسی کمک نموده و از مصرف بودجه به صورت موثر اطمینان حاصل نمایند و هم از پایداری این فعالیت ها قبل از ختم پروژه اطمینان حاصل گردد.
- 5.4 بعد از منظوری پالیسی، وزارت زراعت، آبیاری و مالداري تلاش خواهد نمود تا فعالیت های همکاران انکشافی را از طریق پروسه مشورتی در سطح سکتور ها هماهنگ تا اطمینان حاصل نماید که اهداف پالیسی بصورت م وثر و بدون کم و کاست تحقق یابد.

6 تولیدات باغداری

- 6.1 کمیت و کیفیت تولیدات باغداری باید بهبود یابد. افزایش محصولات نباتات از طریق استفاده از مواد بذری باکیفیت، بهبود منجمنت نباتات و توسعه باغات تجارتي امکان پذیر بوده میتواند. کیفیت محصولات را میتوان علاوه بر بکار گیری تجهیزات مدرن، با استفاده از وراثتی های اصلاح شده، میکانیزه شدن و بکار گیری عملیات خوب زراعتی و نیز استفاده از روش های اصلاح شده برداشت حاصل و بعد از رفع حاصل افزایش داد. در حالیکه افزایش کمیت و کیفیت محصولات زراعتی به عنوان یکی از وظایف اساسی باغداران محسوب می شود اما آنها به حمایت نهاد های دولتی و خصوصی نیاز دارند تا بتوانند نتایج قابل ملاحظه بدست آورند.
- 6.2 مواد بذری صحتمند که از وراثتی های مناسب انتخاب شده باشند، برای بلند بردن سطح حاصلات، بدست آوردن سود اقتصادی و بازاریابی محصولات زراعتی از اهمیت فوق العاده برخوردار است. قوریه داران تجارتي درختان مثمر باید پایه های مادری کلونل (غیر زوجی) و پندک های (Scion Wood) خوب را تکثیر نموده و نهال های پیوندی تصدیق شده را با طرز العمل مناسب به فروش برسانند که نوع مطابق اصل (True to Type) و عاری از ویروس و امراض باشند. م و سسه ملی قوریه داران افغانستان که فعلاً مسولیت تصدیق نمودن قوریه های درختان مثمر را بر عهده دارند، باید بطور تدریجی این مسولیت را به ریاست تصدیق دهی تخم های بذری انتقال دهد. مواد بذری باید برای ساحه پیشنهادی تحت کشت مناسب باشد و نیز این مواد باید همراه با هدایات اگرونومیکی عرضه شده و مطابق به کمیت و کیفیت مورد نیاز بازار باشد. تمام قوریه داران تجارتي باید به شدت تشویق شوند تا به موسسه ملی قوریه داران افغانستان پیوسته و از سیستم تصدیق دهی پیروی نمایند. موسسه ملی قوریه داران افغانستان نباید قیمت اقلام عرضه شده توسط اعضای آنرا تعیین نماید ، اعضا باید برای رقابت سالم در بازار با یکدیگر آزادی عمل داشته باشند.
- 6.3 از تولید و توریید مواد بذری بدون جواز (لایسنس) و غیر معیاری (غیر استندرد) باید جلوگیری شود. بعد از اینکه قوانین و مقرره های مربوطه ایجاد گردید، این وظیفه وزارت زراعت، آبیاری و مالداري است که از طریق تفتیش نمودن مواد بذری، این قوانین را معرفی نموده و آنرا تنفیذ نماید.
- 6.4 شرایط برای تولید سبزیجات دشوار و تعداد وراثتی های اصلاح شده کم است. سیستم رسمی تولید تخم بذری (انستیتوت تحقیقات زراعتی، تصدی تخم های بذری اصلاح شده و شرکت های خصوصی تولید تخم بذری) مقدار مورد نیاز تخم های سبزیجات را تولید کرده نمی توانند. در حال حاضر تخم های بذری با کنترل و معلومات کم در مورد توافق پذیری آنها با شرایط محلی افغانستان از خارج وارد می گردد. نیاز است تا توریید تخم سبزیجات در مطابقت به قانون و پالیسی ملی تخم های بذری صورت گیرد و یک سیستم ارزیابی برای تخم های توریید شده بخاطر معلوم نمودن کیفیت و سازگار بودن آنها ایجاد گردد. ترویج و تکثیر تخم سبزیجات و بخصوص وراثتی های دو رگه (Hybrid) نیاز به سرمایه گذاری زیاد داشته و بنابراین تقاضا برای بدست آوردن تخم های بذری در میان مدت توسط تخم های بذری وارداتی مرفوع میگردد، ولی در دراز مدت نیاز است که تکنالوجی تولید تخم های دو رگه سبزیجات در افغانستان ایجاد گردد.
- 6.5 سکتور باغداری مؤثر و کارا نیازمند دسترسی داشتن به عوامل تولید با کیفیت و قیمت مناسب دارد. در حالیکه کود کیمیای، آفت کش ها، تجهیزات و وسایل بسته بندی موجود است ولی اکثرأ بسیار پُر هزینه، دارای کیفیت پائین و در مکان مناسب که قابل دسترس باشد قرار ندارد. مقرره های مربوطه باید ایجاد و منظور گردند تا اطمینان حاصل شود که کود کیمیای و آفت کش ها دارای لیبل هایی باشند که دقیقاً محتویات فعال آنرا تشریح نموده و هدایات مناسب برای استفاده از آن و سایر معلومات ایمنی را ارائه بدارد. بخاطر آزمایش نمودن کیفیت کود های کیمیای باید لابراتوار های جدید تأسیس و تسهیلات لابراتواری موجود تقویه و انکشاف داده شود. این لابراتوار ممکن بصورت مشترک توسط سکتور دولتی و شخصی پیشبرده شود اما باید تحت نظارت دولت افغانستان فعالیت نماید.
- در حال حاضر لابراتوار آزمایش کود های کیمیای که در دیپارتمنت خاکشناسی انستیتوت تحقیقات زراعتی به کمک جایکا فعال گردیده است، جهت فعالیت های تحقیقاتی مورد استفاده قرار می گیرد.
- وزارت زراعت، آبیاری و مالداري لابراتوار آزمایش کود کیمیای و ادویه جات زراعتی را ایجاد و مسولیت پیشبرد امور آن بدوش ریاست حفظه نباتات و قرانطین می باشد. جهت کنترل، تمام اجناس که وارد می شوند باید پروسه کنترل گمرک را تکمیل نمایند. بخاطر حصول اطمینان از کنترل کیفیت ، وزارت زراعت، آبیاری و مالداري نیز باید صدور جوازنامه برای واردات را مدنظر داشته باشد.
- 6.6 افزار و ماشین آلات باید با دوام و کم مصرف و متناسب به شرایط کشور از تکنالوژی های مناسب باشد و نیز عرضه کنندگان این افزار و ماشین آلات باید نسبت به عرضه خدمات پس از فروش متعهد باشند. افزار و ماشین آلات وارد شده باید

دارای تصدیق نامه ها به اساس معیار های قبول شده ملی و بین المللی باشند. وزارت زراعت ، آبیاری و مالداری بخاطر تأمین معیار های کیفیت، سیستم تصدیق دهی را مدنظر میگیرد.

6.7 تولید نباتات در افغانستان در جریان سال های طولانی جنگ و نا آرامی به صورت بسیار چشم گیر از عدم وجود زیربناها، تجهیزات و مهارت های زراعتی صدمه دیده است. خاک و شرایط اقلیمی هنوز هم برای زراعت و باغداری مناسب بوده اما با وجود بازسازی هایی که از سال 2001 بدین سو انجام شده است، سطح حاصلخیزی پایین است. اگر به صورت مشخص تر صحبت نماییم، باغ های سابقه با وراثتی های اصلاح شده به سیستم عصری باید احیای مجدد گردند و تکنیک های مدیریت نیز باید بهبود یابند تا سطح حاصلات و کیفیت آن به حد اکثر بلند برده شود. معرفی تکنالوجی های پیشرفته و جدید مدیریت نباتات مسئولیت نهاد های دولتی (تحقیق و ترویج وزارت زراعت ، آبیاری و مالداری و ریاست های زراعت ، آبیاری و مالداری در ولایات) می باشد که باید این کار را در تشریک مساعی با سیستم های ترویجی خصوصی، دهاقین پیشقدم، کوپراتیف ها و انجمن های دهقانی انجام دهند. م و سسه ملی قوریه داران افغانستان، مؤسسه ملی انکشاف باغداری افغانستان و سایر نهاد های تجاری نقش بسیار مهم را در پخش معلومات و بلند بردن سطح دانش تکنیکی ایفا می نماید.

6.8 وزارت زراعت، آبیاری و مالداری باید فرصت های زیاد را برای افزایش حاصلخیزی از طریق معرفی تکنالوجی های پیشرفته ایجاد نماید که این فرصت ها شامل موارد ذیل می باشند:

- معرفی پایه های مادری کلونل، تخم و وراثتی های اصلاح شده با حاصلات بلند.
- اصلاح تاکستان ها و باغ ها از طریق چپله سازی و غرس متراکم.
- افزایش تولید سبزیجات خارج فصل از طریق زراعت در محیط حفاظت شده (گلخانه ها).
- تشویق و مختلط نمودن فعالیت های باغداری و مالداری، بگونه مثال کشت علوفه جات برای حیوانات و استفاده از انبار حیوانات به عنوان کود حیوانی جهت تقویه و اصلاح خاک.
- به حد اکثر رسانیدن حاصلات میوه جات که نیاز به گرسه افشانی دارد، از طریق اداره نمودن و کاربرد زنبور عسل.
- تولید نباتات با بکار گیری روش پیشرفته حفاظت شده بشمول استفاده از تکنیک هایدرپونیک (Hydroponics) پرورش نباتات داخل آب و یا بدون آب و بدون خاک و استعمال محلول.

6.9 سایر فرصت هاییکه باید بشکل درست مورد آزمایش و بررسی قرار گیرد شامل تشویق باغداری در زمین های للمی، استفاده از سیستم های آبیاری موثر، سیستم های کشت کردن مختلط، مدیریت همه جانبه آفات و امراض، زراعت عضوی، تکنالوژی جدید برای پروگرام باغچه اشپزخانه و احداث قطعات کوچک نمایشی تکثیر تخم سبزیجات می باشد.

6.10 مقدار تولید در سطح ملی به مجموع ساحه تحت کشت و میزان حاصلخیزی فی هکتار بستگی دارد. فعلاً فرصت هایی برای افزایش ساحات تحت کشت نباتات باغداری هم در سطح فارم های دهاقین و نیز توسط ایجاد تغییرات نهاد ها وجود دارد. نهاد های دولتی فعلاً صاحب زمین هایی هستند که برای باغداری مناسب اما از این زمین ها استفاده درست طوریکه لازم است صورت نمی گیرد.

مقدار زیاد از زمین های قابل آبیاری و مناسب برای باغداری به دلیل مشکلات در زمینه عدم موجودیت آب فعلاً لامزروع هستند. وزارت زراعت، آبیاری و مالداری مسئولیت حل این مشکلات را برعهده دارد.

6.11 وزارت زراعت، آبیاری و مالداری شرایط لازم و قانونی را برای تشویق سرمایه گذاری متشبین خصوصی داخلی و خارجی فراهم نموده تا فارم های تجارتي باغداری را در زمین های للمی و آبی ایجاد نماید.

6.12 در بعضی مناطق افزایش ساحات تحت کشت در زمین های للمی بوسیله استفاده از وراثتی های مناسب و تکنالوجی های جدید ذخیره آب نیز امکان پذیر است. وزارت زراعت، آبیاری و مالداری زارعین را به زرع نباتات مثل پسته، زیتون، بادام، انگور، چارمغز و خرما که از پایه های مادری مقاوم در برابر خشک سالی با وراثتی اصلاح شده پیوند و غرس آن را تشویق و ترغیب نماید.

6.13 تخصیص غیر قانونی زمین و حقوق غیر رسمی استفاده از زمین باید توسط وزارت زراعت ، آبیاری و مالداری و سایر وزارت خانه های ذیدخل حل گردد تا باغداری یکجا با جنگلداری، و چراگاه ها برای حیوانات در زمین های للمی توسعه یابد، بخصوص در قسمت باغداری مانند پسته، زیتون، بادام، انگور، ملوک، خرما و نباتات گل دار به منظور توسعه زنبورداری.

6.14 افغانستان دارای منابع سرشار طبیعی، شرایط اقلیمی متنوع و فرصت های مناسب برای انکشاف باغداری است که در حال حاضر از این منابع بهره برداری کمتر صورت می گیرد. تا هنوز هیچگونه تلاش جامع در جهت زون بندی باغداری یا نقشه کشی منابع برای انکشاف سکتور باغداری صورت نگرفته است. اولویت بندی نمودن نباتات باغداری و سیستم های تولید در ساحات مشخص جغرافیایی با داشتن ظرفیت بلند حاصل دهی که منتج به تولید حجم بلندتر حاصلات در ساحات

مشخص خواهد شد، توجه پروسس کنندگان و تجار را بیشتر جلب نموده و عایدات فعالیت های بعد از رفع محصول را نسبت به اینکه تولید بشکل پراکنده صورت گیرد ، افزایش می بخشد. طویل نمودن فصل رفع محصول از طریق غرس نمودن وراثتی های زود رس در ساحات زود رس و غرس نمودن وراثتی های دیر رس در ساحات دیر رس می تواند فرصت ها را برای بازاریابی در بازار های داخلی و خارجی افزایش دهد. ریاست باغداری با همکاری سایر جوانب ذیدخل و ذینفع از ساحه تولید و تجارت بالای زون بندی محصولات باغداری بیشتر کار خواهند نمود.

6.15 **باغداری تزئینی** (تزئین سازی زمین، تنظیم غرس گل و بته های زینتی، دیزاین داخلی، تنظیم قوریه) در حال حاضر به پیمانہ کم در افغانستان رایج بوده اما در سکتور گلپروری پیشرفت های قابل ملاحظه صورت گرفته است. طوریکه رشد اقتصادی ادامه می یابد این بخش میتواند فرصت های بزرگ شغلی و منابع عایداتی را ایجاد نماید. اما از فرصت های بزرگ درین بخش طوریکه لازم است استفاده صورت نگرفته و نیاز به حمایت بیشتر در مورد انکشاف نباتات زینتی بمقصد بازار های داخلی و خارجی دارند.

7 خدمات حمایتی

7.1 برای بهبود تولیدات باغداری فراهم سازی خدمات حمایتی مناسب برای دهاقین اهمیت زیادی دارد. خدمات عمده حمایتی که برای م و فقیقت در بخش باغداری ضرورت می باشد عبارتند از: تحقیق و انکشاف متناسب، خدمات مالی، رشد تجارت، خدمات بیمه، ترویج، معلومات و تأمین ارتباطات. وزارت زراعت ، آبیاری و مالدار ی تعهد می نماید که جهت فراهم ساختن حمایت های مؤثر برای این سکتور در سطح ملی، ولایات و ولسوالی ها منابع کافی را فراهم می سازد.

7.2 **تحقیق** از جمله وظایف انستیتوت تحقیقات زارعی افغانستان در وزارت زراعت، آبیاری و مالدار ی بوده ولی در حال حاضر دارای ظرفیت کم درین عرصه می باشد. تحقیقات از طریق پروژه های تمویل شده توسط دونه ها (بصورت مشخص توسط پروژه مراکز انکشاف باغداری) در شش مرکز ساحوی همراه با کلکسیون های ملی و توسط مؤسسه ملی انکشاف باغداری افغانستان (ضمن امضای یک توافق نامه با وزارت زراعت ، آبیاری و مالدار ی) انجام داده می شود. ظرفیت کارمندان وزارت زراعت، آبیاری و مالدار ی باید به منظور انجام تحقیقات اساسی، توافقی و تطبیقی بلند برده شده و نیز لازم است تا کار پروژه های تمویل شده توسط دونه ها، لابراتوار مرکزی و مراکز تحقیقاتی تحت مدیریت آنها قرار گیرد. وزارت زراعت، آبیاری و مالدار ی تشکیلات را در سطح زون ها ایجاد خواهد نمود که استیشن های تحقیقاتی نیز در هر کدام از این مراکز ساحوی موجود خواهد بود. بست های کلیدی به شمول یک بست منحصی کلکسیون های ملی و متخصص باغداری در هر کدام از این مراکز ایجاد خواهد شد.

7.3 ترویج تحقیقات تطابقی که بصورت مشخص بالای وراثتی ها، پایه های مادری، توافق محیطی و وراثتی هایکه دیرتر گل کنند (مانند بادام، زرد آلو) و غیره متمرکز باشد حایز اهمیت است. برای م و فقیقت دراز مدت در بخش صنعت باغداری وراثتی های که دارای کیفیت بالا، ظرفیت خوب نگهداری و کیفیت خوب پروسس دارد باید شناسایی و ترویج گردد. مواد بذری جدید باید از اقسام (اکسیژن های) وحشی، انتخاب لین های پیشرفته وارداتی و توسط نسل گیری بدست بیاید. ضرور است تا تحقیقات بالای تنظیم امور اگروتخنیکی نباتات و سروی های شناسایی آفات و امراض نباتی معرفی گردد.

7.4 جمع آوری و حفاظت منابع جنیتیک باغداری یکی از اولویت ها برای وزارت زراعت، آبیاری و مالدار ی بوده و باید در همکاری نزدیک با انستیتوت های تحقیقاتی بین المللی و سایر دونه های که مکلف به افزایش محصولات نباتی در افغانستان اند، صورت گیرد. تبادل منابع جنیتیکی در مطابقت با طرز العمل های که در معاهده بین المللی منابع جنیتیک نباتات در بخش غذا و زراعت تذکر یافته است، صورت میگیرد.

7.5 وراثتی ها و پایه های مادری که در شش فارم تحقیقاتی وزارت زراعت ، آبیاری و مالدار ی حفظ و نگهداری می شود ، وراثتی های ملی مطابق به معیار های (استندرد های) بین المللی تشریح می شوند. تشریح وراثتی های ملی باید تکمیل گردیده و یک فهرست کامل کلکسیون ملی ثبت شده که شامل تشریحات وراثتی ها باشند باید توسط وزارت زراعت ، آبیاری و مالدار ی تهیه و ترتیب شود. یک لست از وراثتی هایی واجد شرایط برای تصدیق شدن سالانه نشر می گردد و ANNGO یک فهرست کامل وراثتی تجارتي را منتشر می نماید. نباتات مادری از کلکسیون های ملی به اختیار ANNGO برای تکثیر توسط سکتور خصوصی قرار داده می شود. کمیته ملی ثبت وراثتی ها فعلاً مسئولیت ثبت وراثتی سبزیجات را بر عهده دارد اما در حصه ثبت درختان مثمر و تاکستان ها کدام نقش را عهده دار نمی باشد. کمیته ملی ثبت وراثتی ها باید از نظر تخنیکی تقویه گردد تا بتواند مسئولیت پروسه ثبت وراثتی های میوه جات و مغزباب را بر عهده گرفته و از انهدام وراثتی های اصیل داخلی جلوگیری نماید.

- 7.6 تحقیقات کم در بخش وراثتی های جدید سبزیجات صورت گرفته است ، باید یک تعداد پروگرام ها برای محصولات عمده سبزیجات مدنظر گرفته شود. تعدادی زیادی از دهاقین تخم های بذری خود شانرا تکثیر ولی یک تعداد دیگر از تخم های که وارد می گردیده استفاده می نمایند، بخصوص تخم های Hybrids یا دو رگه که دارای مجوز قانونی نبوده و نیز این وراثتی ها توسط سیستم رسمی مورد آزمایش قرار نگرفته است. در قسمت تخم های بذری در بخش باغداری، ضرورت به وارد نمودن آن بشکل تجارتي شناسایی گردیده و در حال حاضر کدام گزینه برای تولیدات داخلی در قسمت تخم های دو رگه وجود ندارد، یا بخاطریکه تکنالوجی تولید آن مغلق است. با وجود این، تولیدات غیر رسمی تخم های بذری سبزیجات چون پیاز، بامیه و بادنجان سیاه طی سال های اخیر بخصوص در ولایت هرات و برخی از ولایات دیگر سریعاً افزایش یافته است. شرایط محیطی درین مناطق بسیار مساعد بوده و در صورت رعایت نمودن اساسات علمی در تولید تخم های بذری، صادر نمودن تخم های بذری ازین مناطق ممکن در آینده صورت گیرد.
- 7.7 همچنان تحقیقات باید شامل معرفی تکنالوژی بشمول انواع کشت شده، وحشی و تحقیقات اقتصادی در بخش زنجیره ارزش افزایی و بازار های داخلی و بین المللی گردد. این امر نیز باید از جمله مسوولیت های سکتور دولتی با در نظر داشت وضاحت کامل در تقسیم وظایف میان وزارت زراعت، آبیاری و مالداري و وزارت تجارت و صنایع باشد.
- 7.8 کدام پالیسی خاص در قسمت پاسخگویی به پیشنهاد برای معرفی محصولات اصلاح شده جنییتیکی وجود ندارد. آزمایش، صدور جواز و تکثیر وراثتی های که در نتیجه اصلاحات جنییتیکی بدست آمده است، با در نظر داشت منفعت های متوقعه برای دهاقین، استفاده از مواد مشابه در کشور های همسایه و پروسیجر های استاندارد مصونیت حیاتی (Bio-safety) ضرورت به تجدید نظر بصورت جداگانه دارد. در صورت امکان باید از معلومات علمی سایر کشور ها برای این مقصد استفاده صورت گیرد.
- 7.9 خدمات ترویج عامه (دولتی) ضعیف تر است. مامورین ترویج دارای دانش کم، مورال پائین و فاقد خدمات حمل و نقل اند. نیاز است تا خدمات ترویجی دانش دهاقین را در مورد عملیات آگرونومیکی، پروسس و بازاریابی بالا ببرد. سلسله انتقال دانش مسلکی از تحقیقات به ترویج و از ترویج به دهاقین از طریق بکار گیری وسایل سنتی و ابتکاری ضرورت به تقویت بیشتر دارد. مشارکت سکتور خصوصی و دولتی باید ایجاد گردد تا سطح فراهم سازی خدمات را برای دهاقین به حد اعظمی افزایش دهد. مواد آموزشی مناسب جهت استفاده همراه با منابع که قبلاً توسط بسیاری از پروژه های تمویل شده توسط دونه ها ساخته شده و توسط دهاقین مورد استفاده قرار میگیرد، ساخته شود.
- 7.10 با وجود اینکه برنامه ها در بخش قرضه های کوچک وجود دارد، دهاقین دسترسی کم به خدمات قرضه با قیمت مناسب که توانایی باز پرداخت آنرا داشته باشند، دارند. دسترسی به خدمات مالی مناسب و ابزار کار باید یکی از جمله اولویت ها برای دولت جمهوری اسلامی افغانستان باشد.
- 7.11 معرفی طرح بیمه نباتی باید منحصراً یک هدف دراز مدت برای سکتور باغداری/زراعت در شرایط کنونی مدنظر باشد.

8 تجارت

- 8.1 موقف جهانی بسیار خوب صنعت باغداری قبلی افغانستان در 30 سال گذشته ضعیف شده ولی با آن هم در مجموع 35 در صد صادرات کشور را تشکیل میدهد. بخصوص میوه جات خشک و خسته باب فرصت بزرگ تجارتي را برای افغانستان فراهم ساخته است. به منظور بدست آوردن دوباره کنترل بالای بازار های داخلی و نفع برداری از فرصت های صادراتی، نیاز است تا بالای بازاریابی جهت دستیابی سریع در بهبود سطح کیفیت تولیدات میوه جات و سبزیجات تمرکز صورت گیرد. خوشبختانه افغانستان از سال 2017 به این طرف عضویت سازمان بین المللی تجارت (WTO) را کسب نموده باید برای پیشرفت و جلب سرمایه لازم برای صنایع، چوکات قانونی و مقررات که سلامتی محصولات را تقویه، سرتیفیکیشن برای صادرات، انکشاف درجه بندی و معیار ها، و تأسیس نهاد های ملی بازاریابی باید موجود باشند و تطبیق گردند. که این یکی از مقررات عمده در سازمان تجارت جهانی (WTO) میباشد.
- 8.2 تجارت داخلی در بخش تولیدات باغداری یک منبع مهم امرار معیشت برای آنا زهکه مصروف کار در زنجیره ارزش افزایی محصولات باغداری اند ، میباشد. بازار های داخلی در افغانستان ظرفیت جذب مقادیر زیاد تولیدات محلی میوه جات و سبزیجات را دارد. به عنوان مثال میوه جات خاندان ستروس که به پیمانیه وسیع وارد میگردد ولی هنوز هم فرصت بخاطر افزایش تولیدات داخلی وجود دارد. بطور مثال وادی ننگرهار ساحه خوب برای انکشاف خاندان ستروس می باشد.
- 8.3 افغان ها تولیدات داخلی را نسبت به تولیدات وارداتی با در نظر داشت مقایسه قیمت های آن ترجیح میدهند. بنابراین اولویت استراتژیک کوتاه و میان مدت ریاست توسعه باغداری را باید ایجاد استندرد های بالاتر، جاه گزینی تولیدات داخلی بجای

- تولیدات وارداتی و افزایش صادرات تشکیل بدهد. این کار وقت کافی را برای ایجاد سیستم های کنترل کیفیت فراهم می سازد. با وجود اینکه مصرف کننده گان داخلی نسبت به خریداران بین المللی متفاوت اند و تقاضای کمتر دارند، معیار های کیفیت در ساحات شهری بلند رفته و تقاضا برای میوه جات با ارزش توسط صادرات تأمین میگردد.
- 8.4 وزارت زراعت، آبیاری و مالداري همراه با وزارت مالیه بالای طرح معرفی نمودن **تعرفه های گمرکی فصلی بالای واردات** تولیدات مشخص برای رشد تولیدات داخلی کار می نمایند. این موضوع در پالیسی تعرفه های گمرکی دولت جمهوری اسلامی افغانستان مدنظر گرفته خواهد شد.
- 8.5 بخاطر اعاده دوباره **تجارت صادرات** ضرورت است تا کیفیت و کمیت محصولات باغداری بهبود یافته، فصل بازاریابی طویل گردیده و نیز بازاریابی هم آهنگ و رقابتی در فروشات بوجود آید. در حال حاضر تعداد کم از محصولات باغداری به بازار های محدود خارجی صادر میگردد. وزارت زراعت، آبیاری و مالداري باید با تولید کننده گان که بشکل تجاری تولید دارند و صادر کننده گان یکجا کار نموده و به منظور بهبود در کیفیت، کمیت و افزایش تولیدات باغداری تسهیلات لازم را برای آنها فراهم نماید.
- 8.6 تأخیر ناشی از کاغذ پرانی در بعضی از بنادر کشور باعث ایجاد مشکلات برای صادر کننده گان شده است. تولیدات تازه باغداری باید در گمرکات بدون تعلل سریعاً طی مراحل گردد. وزارت زراعت، آبیاری و مالداري، وزارت مالیه و وزارت تجارت باید در جهت بهبود هم آهنگی و ظرفیت سازی گمرکات در بخش پروسیجر های طی مراحل گمرکاتی بدون نقض معیار ها بازرسی کار نمایند. کارمندان بخش قرانطین وزارت زراعت، آبیاری و مالداري در سرحدات نیز باید بخاطر جلوگیری از ایجاد تأخیر، پروسیجر های شانرا بهبود بخشند.
- 8.7 محدودیت های وضع شده بالای صادرات به اساس مقررات حفظ الصحه نباتی و بخاطر حفاظت از بازار های ملی مانع انکشاف بازار های صادراتی گردیده است. حکومت باید از طریق یک روش مشترک میان وزارت ها دست به گفتگو های سیاسی در مورد فراهم آوری سهولت تجارت فرا مرزی در قسمت تولیدات باغداری، زده و بصورت مشخص تحقیقات در مورد بازار بشمول یافتن موانع موجود در تجارت را تسهیل نماید، و اقدامات لازم جهت بهبود بخشیدن دسترسی صادر کننده گان افغان را به بنادر روی دست بگیرد. سفارت خانه های افغانستان در دیگر کشور ها باید در جمع آوری معلومات در مورد بازار کمک نمایند.

9 انکشاف مارکیت

- 9.1 **استندرد های کیفیت** اعمال شده از سوی بازار های خارجی وسیعاً از مقررات ناچیز در بازار های داخلی تا به مقررات شدید و سختگیرانه در بخش کیفیت و مصونیت در بازار های معتبر جهانی متفاوت می باشد. تولید کننده گان و پروسس کننده گان نیاز به امکانات، مهارت ها و منابع فیزیکی دارند تا آنها قادر به پاسخگویی به تقاضا های هر بازار باشند. معیار های کیفیت شامل رنگ، شکل، اندازه، تازه گی، عاری بودن از داغ ها، آفات و امراض و فاقد بقایای مواد کیمیایی می باشد. وزارت زراعت، آبیاری و مالداري در جریان پنج سال آینده باید معیار های (استندرد های) کیفیت/درجه بندی را ساخته و تنفیذ نموده، پروسیجر های مناسب را طبق معیار های بین المللی ایجاد نموده و در موقف باشد که بتواند کیفیت محصولات را در لابراتوار های وزارت یا در لابراتوار های تصدیق شده واجد شرایط که مربوط سکتور خصوصی هستند، کنترل و تثبیت نماید.
- 9.2 وزارت تجارت و صنایع و اداره توسعه صادرات (EPA) **مسئول آزمایش های میکرو بیولوژیک** و تصدیق دهی صادرات را دارند. این اداره فعلاً قادر به انجام این مسئولیت بصورت درست نبوده و باید تقویه گردد تا بتواند شرایط بازار های با ارزش و ایجابات آنرا برآورده سازند. هندوستان که یک بازار بسیار خوب برای تولیدات افغانستان است به زودی برای وارد نموده این تولیدات تقاضای ارائه تصدیق نامه را خواهد نمود.
- 9.3 **معلومات موثق** و به موقع در باره بازار جهت پلانگذاری در تولیدات، ذخیره، پروسس، بسته بندی و بازاریابی محصولات باغداری خیلی ها با اهمیت می باشد. سیستم عصری معلومات (MIS) در مورد بازار به پیمانیه وسیع بالای تکنالوجی انترنتی و موبایل وابسته است. وزارت زراعت، آبیاری و مالداري باید با سایر اعضای کلیدی بازار (اتاق های تجارت، اداره حمایت از سرمایه گذاری ها در افغانستان، اداره احصائیه مرکزی و غیره) و همکاران انکشافی کار کند تا به صورت مشترک یک سیستم MIS پایدار را ایجاد نماید. این معلومات باید به دسترس تمام جوانب ذیدخل از طریق رسانه ها، انترنت و استفاده از تکنالوجی معلوماتی در تلفیون های همراه قرار گیرد. تحقیقات بیشتر در بخش بازار به منظور فراهم سازی تسهیلات برای تجارت در دراز مدت و اخذ تصامیم برای سرمایه گذاری ها ضروری می باشد.

- 9.4 ارقام احصائیوی ملی در باره محصولات باغداری و حجم تجارت منطوقی مؤثق نبوده، و همچنین ارقام موجود در مورد قیمت ها، تولیدات، محصول دهی، شیوه مصرف، بازار ها، اندازه فارم ها، ساحات حاصلخیز و نقشه سازگاری نباتات قابل اعتماد نمی باشد. این امر باعث پلانگذاری ضعیف و تصمیم گیری نادرست توسط دولت و سکتور خصوصی میگردد. به همین گونه معلومات در مورد فرصت های صادراتی بگونه مثال حجم صادرات و قیمت در بازار و دسترسی فراهم کننده گان و غیره نیز در دسترس نمی باشد. معلومات از تمام منابع (مثلاً ریاست های زراعت، آبیاری و مالداران ولایات، اتاق تجارت و صنایع افغانستان و گمرکات) بشمول مطالعات که قبلاً در سکتور باغداری صورت گرفته است باید جمع آوری و توحید گردد. مطالعات بیشتر بر مبنای اطلاعات دقیق و منابع مؤثق معلومات باید صورت گرفته و باید در دیتابیس شامل ساخته شود. سیستم جمع آوری، تحلیل و تجزیه و انتشار ارقام احصائیوی نیاز به تجدید نظر و آوردن اصلاحات دارد.
- 9.5 به منظور کسب رضایت بازار های جهانی، تولید باید از طریق یک سیستم مسلسل ثبت و یا ریکارد کننده، الی تولید کننده آن محصول قابل پیگیری باشد. این امر به عرضه کننده گان پرچون (سوپر مارکیت های زنجیره ای بزرگ) اجازه میدهد تا مسایل مربوط به صحتی بودن و م صئون بودن را بازرسی نموده و نیز مشکلات در کیفیت را شناسایی نمایند. تا حال این چنین یک سیستم در افغانستان وجود ندارد اما سیستم ANNGO در قسمت مواد بذری می تواند منحصیث یک مودل مناسب باشد. یک طرح آزمایشی پیگیری تولیدات باید در ارتباط با صادر کننده گان و خریداران پیشتاز افغان که نماینده گی از سوپر مارکیت های کشور های انکشاف یافته را می نمایند در موقع ضرورت مدنظر گرفته شود. مفاهیم **مصنوعیت غذایی** HACCP⁴ باید به صورت تدریجی در بازار های صادرات و داخلی معرفی شده و منحصیث یک شرط برای صادرات گنجانیده شود. اتاق تجارت و صنایع افغانستان باید در تطبیق این طرح مدنظر گرفته شود.
- 9.6 **صنعت پروسس** در افغانستان بصورت درست انکشاف نیافته است. ارزش تولیدات پروسس شده نسبت به تولیدات خام بدون پروسس بسیار بلند است. فرصت های زیاد برای ارزش افزایی تولید خام و کاهش ضایعات در نتیجه انتقالات بوسیله پروسس بیشتر و بسته بندی در داخل افغانستان وجود دارد. وزارت زراعت، آبیاری و مالداران با سکتور خصوصی در جهت تشویق انکشاف بخش پروسس کار خواهد نمود.
- 9.7 **گذاشتن نشان تجارتي (Branding)** نیز میتواند در افزایش ارزش اجناس با کیفیت بلند در رابطه به رقابت پایدار و خوب در بازار نقش ارزشمند داشته باشد. در حال حاضر کدام طرح علامت گذاری تجاری مستقل و یا ملی وجود ندارد. ساختن یک استراتیژی برای نشان گذاری تجارتي بالای میوه جات و سبزیجات در بازار های داخلی و صادراتی ضروری است. در بازار های داخلی این کار میتواند بصورت آزمایشی در همکاری با تجار، پروسس کننده گان و یا انجمن های دهاقین صورت گیرد. برای بازار های صادراتی به مطالعات دقیق برای بررسی قیمت- مفاد، قابلیت تطبیق و میتودولوژی ساختن علامت تجارتي معیاری نیاز است.
- 9.8 **پسته بندی** نیز میتواند سبب افزایش ارزش محصولات و کاهش ضایعات تولیدات گردد. در حال حاضر امکانات بسته بندی مناسب به دسترس باغداران قرار ندارد. این پروسه باید از طریق تأمین روابط با تهیه کننده گان بالقوه معرفی گردد. م و سسه ملی انکشاف باغداری افغانستان و سایر پروژه های که در بخش تجارت زراعتی کار میکنند باید درین عرصه رول کلیدی را بازی نمایند.
- 9.9 **تولیدات انحصاری/بازار ها** باید توسط تولید کننده گان اقلام تجارتي، وزارت زراعت، آبیاری و مالداران و یا همکاران بخش انکشافی دقیقاً مطالعه گردد. این تولیدات ممکن شامل انواع نباتات مانند میوه جات خاندان ستروس و گیلان، و یا گیاهان وحشی و نباتات طبی منحصر به افغانستان نیز شود.

10 زیربنا

- 10.1 تولیدات باغداری بسیار زود فاسد شده و نیاز به **انتقال سریع** به بازار های فروش دارد. ترانسپورت زمینی عمده ترین وسیله برای انتقال تولیدات باغداری در شرایط کنونی میباشد. سیستم جاده های افغانستان طی سال های اخیر بهبود یافته است ولی تعداد زیادی از این سرک ها ضرورت به ترمیم و بازسازی دارد تا انتقالات را تسهیل بخشیده و ضایعات محصولات باغداری را که زود فاسد میشود کاهش دهد. استفاده از دهلیز های هوایی و راه آهن نیز باید در آینده مدنظر گرفته شود. وزارت زراعت، آبیاری و مالداران با تولید کننده گان و وزارت ترانسپورت و هوانوردی ملکی در جهت اصلاح وضعیت فعلی کار خواهد نمود.

⁴ تحلیل خطرات و کنترول نقاط بحرانی - یک سیستم بین المللی برای بررسی و کنترول خطرات در قسمت امنیت غذایی در زنجیره های تولید غذا می باشد.

- 10.2 **ارتباطات الکترونیکی** جهت همگام بودن با انکشاف در یک بازار متحرک مانند باغداری بصورت مشخص برای تهیه کننده گان و ارائه معلومات در مورد بازار رول حیاتی دارد. مکالمه از طریق موبایل بویژه طی سال های اخیر به پیمانانه وسیع بهبود یافته با وجودی که دسترسی از طریق انترنت اکثراً آهسته و بشکل پراکنده بوده و ضرورت به بهبود و اصلاح شدن دارد.
- 10.3 **انرژی** در بسیاری از بخش های باغداری مانند اتر پمپ برای آبیاری، گرم نگهداشتن و نور افگنی برای محصولات گلخانه ای و سرد سازی و پروسس محصولات نیاز است. در حال حاضر کمتر از نصف نفوس افغانستان به برق دسترسی داشته و ممکن بصورت پراکنده بوده و به نوسانات زیاد در ولتاژ مواجه است. سرمایه گذاری های زیاد به منظور بهبود و فراهم آوری تسهیلات برای رفع نیازمندی های تولید کننده گان و پروسس کننده گان ضرورت است.
- 10.4 **آب** یک جز حیاتی برای تمام تولیدات زراعتی بشمول باغداری به استثنای بعضی از نباتات للمی مانند پسته و بادام میباشد. تهیه آب از سبب زیربنا های کهنه و تخریب شده و عدم موجودیت تنظیم مؤثر استفاده از آب محدود می باشد. بسیاری از محصولات باغداری تهیه آب ناکافی بصورت متناوب و وقفه ای را تحمل نتوانسته و در نتیجه باعث ضایع شدن حاصلات و پائین آمدن کیفیت آن میگردد. مشکلات در زیربنا های آبیاری شامل طرح های غیر قابل اعتماد ، آب های خارج از مزرعه، تأخیر در اعمار سیستم های آبیاری و حوض آب گیر و ذخایر غیر مؤثر آب می باشد. سیستم های ضعیف تنظیم آب ارزش آب های موجود را محدود ساخته است. نیاز مبرم برای تداوم کار بالای تأمین تهیه آب در سرتاسر ساحات تولیدی و پروسس، حمایت از ایجاد مقررات برای تنظیم آب حوض های آگیر و آب گردان و حمایت از ایجاد مقررات برای تنظیم آب های محلی جهت تأسیس سیستم های مناسب برای شریک سازی منابع آبی وجود دارد. نمکیات و شستشو مواد کیمیاوی جهت مصئونیت انسان و محیط باید کنترل گردد.
- 10.5 بازار داخلی برای عرضه تولیدات باغداری بنابر ساختار ضعیف فزیک بازار ها مختل گردیده است. ضرورت به تنظیم بازار های جدید، مجهز و صحی همراه با انجمن های مؤثر و منظم بازار ها در کابل و مراکز ولایات وجود دارد. زیربنا های عصری و اساسی باید توسط مس نولین شاروالی ها با رهنمایی وزارت زراعت، آبیاری و مالداری و حمایت همکاران در بخش انکشافی تأسیس گردد.
- 10.6 به منظور فراهم ساختن تولیدات تازه با کیفیت بلند برای بازار های صادراتی داشتن تسهیلات **زنجیرنی سرد** ضروری است. در حال حاضر یک تعداد محدود سرد خانه ها در افغانستان موجود است. تجاران سکتور خصوصی باید برای ایجاد تسهیلات جدید بخصوص به منظور طویل ساختن میعاد فصل صادرات بازار تشویق گردند. وزارت زراعت، آبیاری و مالداری باید با همکاران انکشافی آن کار نموده و اطمینان حاصل نماید که تسهیلات موجود تأسیس شده توسط پروژه های خارج از بودجه دولتی توسط سکتور خصوصی قابل پذیرش میباشد.

11 چهارچوب حقوقی، قانونی و اداری

- 11.1 در حال حاضر سکتور باغداری فاقد قانون و مقررات تطبیقی میباشد. در قانون تخم های بذری تعریف "تخم بذری" مشمول نهال های پیوندی و قلمه مورد استفاده برای تکثیر می باشد. سیستم تصدیق دهی برای مواد بذری در بخش درختان مثمر و تاکستان ها فعلاً وجود داشته و از سال 2010 بدین سو توسط ANNGO و بر اساس یک موافقتنامه با وزارت زراعت، آبیاری و مالداری تطبیق می شود. سیستم تصدیق دهی به شمول تخم و مواد بذری به صورت رسمی توسط وزارت زراعت، آبیاری و مالداری از طریق اداره مسئول تصدیق دهی تخم های بذری تطبیق خواهد شد. فقط وراثتی هایی که راجستر شده اند باید وارد شده، تکثیر گردیده و برای کشت به فروش رسانیده شود.
- 11.2 بعضی از رهنمود های عمومی برای پالیسی باغداری در سال 2006 در ماستر پلان زراعتی، پلان انکشاف ملی، چوکات ملی انکشاف زراعت تعیین گردیده بود. ماستر پلان از آن زمان به بعد تجدید نگردیده است اما یک ورکشاپ که در ماه مارچ سال 2012 دایر گردیده بود در آن ورکشاپ کانسپت نوت NPP2 به صورت گسترده منحصبت عمده ترین فعالیت های دولت در بخش پالیسی قبول شده است. این سند پالیسی ترکیب از اسناد فوق الذکر و نظریات جوانب ذیدخل می باشد.
- 11.3 به تعقیب تصویب این پالیسی نیاز است تا استراتژی باغداری تدوین، تصویب و تطبیق گردد. تشریک مساعی وزارت زراعت، آبیاری و مالداری و ریاست های زراعت، آبیاری و مالداری ولایات/ ریاست باغداری در این پروسه حیاتی بوده و باید اطمینان حاصل گردد که استخدام کارمندان و وسایل عملیاتی در بخش باغداری مکفی بوده تا آنها قادر به دستیابی به نتایج متوقعه باشند. جوانب ذیدخل متعدد مانند دهاقین و انجمن های دهاقین، تجار ملی و انجمن های آنها، نهاد های فراهم کننده خدمات مالی و تخنیکی بشمول وزارت مالیه، سایر ریاست ها در چهارچوب وزارت زراعت، ریاست های زراعت

ولایات، وزارت انرژی و آب، وزارت احیاء و انکشاف دهات، وزارت معارف و وزارت تحصیلات عالی در تطبیق بسیاری از بخش های استراتژی باغداری دخیل میباشند. استراتژی باید مسؤلیت ها را برای انجام هر کار و بخصوص نقش سکتور دولتی و خصوصی را تعیین نماید. ریاست توسعه باغداری مکلف است تا تطبیق این استراتژی را تسهیل نموده و آنرا بررسی نماید.

11.4 مسوده قانون و یا مقررات باغداری که تمام ساحات باغداری به شمول صحت نبات، حفاظه نباتات، استندرد های کیفیت، و مصئونیت غذایی را در بر میگیرد، باید توسط وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، ریاست توسعه باغداری تهیه شده، تصویب و تطبیق گردد.

11.5 پالیسی ها، قوانین و مقررات متعدد وجود دارد که اثر گذار بالای سکتور باغداری بوده و عبارتند از:

- استفاده از آفت کش تحت قانون و مقررات آفت کش ها قرار میگیرد. هر دوی این اسناد در سال 1395 نافذ شده است.
- قانون تخم های بذری در سال 2009 تصویب گردیده است و مرعی الاجرا میباشد.
- قانون حفاظه نباتات و قرانطین در سال 1395 تصویب گردیده است و مرعی الاجرا میباشد.
- قانون مصئونیت مواد غذایی در سال 1395 نافذ و قابل اجرا می باشد.
- قانون حفاظت وراثتی ها در سال 1396 نافذ و قابل اجرا می باشد.
- کار های که در اقتباس از این پالیسی صورت میگیرد باید در همسویی با سایر پالیسی های دولت باشد مانند پالیسی ها در بخش اقتصاد و حمایت از سرمایه گذاری.
- مقررات جدید باید در همخوانی با مقررات موجوده و پالیسی ملی باغداری قرار داشته باشد.

11.6 در سال 1396 قانون در مورد حقوق وراثتی نباتات نافذ گردیده است. قانون تخم های بذری حق پرورش و اصلاح نباتات را در آینده ممکن میسر سازد. با وجود اینکه حق الامتیاز وراثتی نباتات در حال حاضر یک اولویت بسیار عمده نمی باشد، پرورش و اصلاح میوه جات فعلاً در افغانستان انجام می شود و قانون حق استفاده از وراثتی نباتات، به افراد اجازه دریافت حق الامتیاز را فراهم خواهد نمود. معرفی حق استفاده از وراثتی نباتات باید با در نظر داشت پرورش و نسل گیری وراثتی جدید و عرضه آنها صورت پذیرد.

11.7 هرگاه کدام وراثتی تحت حفاظت حقوق مالکیت خصوصی در یک کشور دیگری که دارای ظرفیت تجارتي در افغانستان است قرار داشته باشد، در قدم نخست باید شامل کلکسیون های ملی میوه جات و مغزباب شده و سپس به م و سسه ملی قوریه داران افغانستان (و یا سایر ادارات مس نول) معرفی شده و با کشور مربوطه ضمن یک توافقنامه مساویانه به منظور تکثیر وراثتی جدید بعد از پژوهش های علمی مذاکره و گفتگو با صاحب وراثتی صورت گیرد.

11.8 نیاز به یک چهارچوب مناسب، عصری، قانونی و اساسی به منظور هم آهنگ ساختن کار ها در سکتور باغداری بصورت مشخص در بخش های که مشکلات عمده را برای انکشاف این سکتور ایجاد نموده مانند مصئونیت غذایی، تصدیق دهی صادرات، ساختن سیستم درجه بندی و استندرد ها وجود دارد. وزارت زراعت، آبیاری و مالداری از طریق ریاست توسعه باغداری باید یکجا با پروژه های انکشافی به منظور رشد ظرفیت برای تنفیذ این پالیسی کار نمایند.

11.9 وزارت زراعت، آبیاری و مالداری به ایجاد انجمن های سکتور باغداری به منظور ارائه منافع تولید کننده گان منحصیث یک قدم مثبت برای انکشاف و توسعه سکتور باغداری احترام قایل بوده و اشتراک آنها را در ساختن پالیسی ها تشویق و ترغیب می نماید. م و سسه ملی قوریه داران افغانستان، مؤسسه ملی انکشاف باغداری افغانستان و مؤسسه انکشاف صنعت بادام افغانستان مثال های از ادارات موجود درین سکتور است که قبلاً نقش مهمی را درین زمینه ایفا نموده اند.

12 مسایل مشترک

- 12.1 زنان بیشتر از 50% نفوس افغانستان را تشکیل میدهد، ولی بنابر محدودیت های ناشی از حساسیت های فرهنگی، قسمت عمده نیروی کاری استفاده نشده را تشکیل داده و نقش و ظرفیت آنان در مسایل انکشافی بدرستی درک نگردیده است. در سکتور باغداری زنان فعلاً هم یک نقش ارزنده را در تولید و صنایع پروسس ایفا می نمایند. نقش زنان در صنایع باغداری باید با رعایت موضوعات دینی و فرهنگی به رسمیت شناخته شده و نقش شان تقویه گردد.
- 12.2 باغداری یکجا با پروسه های مختلف زنجیره ارزش افزایی فرصت های زیادی شغلی را در سراسر کشور فراهم می نماید در حالیکه میزان بلند بیکاری در میان جوانان وجود دارد. بسیاری از جوانان خواهان بدست آوردن وظیفه در سکتور

باغداری می باشند. این جوانان نیروی کار و رهبری آینده را تشکیل خواهند داد و باید از طریق ایجاد برنامه های کار آموزی و سایر برنامه ها تشویق شوند.

12.3 **فساد** در بسیاری از سکتور های اقتصادی افغانستان نفوذ نموده است. تمام جوانب ذیدخل باید در راستای پالیسی دولت جمهوری اسلامی افغانستان برای از بین بردن فساد کار نمایند. این موضوع مشخصاً شامل استفاده نادرست و غیر تخنیکی از منابع مالی وزارت زراعت، آبیاری و مالداري می باشد.

12.4 **مسائل محیطی** مانند کیفیت آب و فرسایش خاک باید هنگامیکه انکشاف جدید در سکتور باغداری بوجود می آید مدنظر باشد. محیط طبیعی یکی از جمله بزرگترین منابع افغانستان بوده و هرگاه صدمه به آن وارد گردد اثرات منفی بالای زنده گی و رفاه عامه خواهد داشت و همچنان سبب کم شدن ارزش تولیدات باغداری می گردد.

12.5 استخدام افراد مسلکی در سکتور های خصوصی و دولتی باید بر اساس دانش، مهارت و تجربه باشد. استخدام افراد باید صرف نظر از نژاد و ملیت صورت پذیرد.

12.6 **فقر و عدم صنونیت غذایی** از جمله مشکلات عمده در افغانستان می باشد. سکتور باغداری رول بسیار عمده را در ایجاد شغل های با درآمد و تولید غذا ایفا نموده میتواند.

13 **تعلیم و آموزش**

13.1 باغداری یک سکتور متحرک و دینامیک بوده و نیازمند خدمات تخصصی برای رسیده گی به ضرورت های متغیر و آنی این سکتور می باشد. م ولدین و دهاقین کوچک که بیشترین تولیدات را به بازار های داخلی و صادراتی فراهم می نمایند با تسهیلات لازم فزیک و مهارت های تخنیکی طوریکه لازم است مجهز نمی باشند.

13.2 **تعلیم و آموزش مسلکی** برای کارکنان فارم ها، دهاقین، پروسس کننده گان، تجار، تولید کننده گان مواد بذری، کارکنان ترویج و استادان در تمام این بخش ها بویژه کارمندان ریاست توسعه باغداری ضروری می باشد. به منظور بلند بردن سطح دانش درین سکتور به تعلیمات رسمی و کورس های آموزشی مس لکی کوتاه مدت و دراز مدت در بخش زراعت بشمول رهنمود های آموزشی در مورد اساسات باغ سداری (تولید، پروسس و بازاریابی) نیاز است. به منظور کمک به لکچر دهنده گان و آموز گاران، باید بعضی از رهنمود های استندرد در مورد این موضوعات توسط انستیتوت های مربوطه تعلیمی و وزارت زراعت، آبیاری و مالداري آماده گردد. وزارت زراعت، آبیاری و مالداري از نشر منظم معلومات زراعتی در سطح ملی حمایت می نماید.

13.3 همچنان نیاز به تجدید نظر در نصاب درسی مکاتب ثانوی و پوهنخی های زراعت دیده می شود. ریاست توسعه باغداری زمینه گفتگو و ایجاد هم آهنگی میان وزارت زراعت، آبیاری و مالداري، وزارت معارف و وزارت تحصیلات عالی را در رابطه به بهبود نصاب درسی فراهم نموده و این روند را تسهیل می بخشد.

13.4 در ظرفیت سازی دهاقین ، انجمن های دهاقین و کوپراتیف ها باید روش های متفاوت آموزشی از قبیل (1 : انتقال تکنالوجی با انستیتوت های عالی و اداره های تحقیقاتی از طریق ایجاد و احداث قطعات نمایشی و معرفی تکنالوجی جدید به دهاقین طی روز های مزرعه و (2) آموزش و کار اشتراکی مورد استفاده قرار گیرد. از مکاتب مزرعه دهقان باید به منظور ظرفیت سازی دهاقین پیشتاز استفاده گردد تا آنها بعداً دانش شانرا به دهاقین مناطق همجوار شان منتقل نمایند. همچنین قوریه داران تجارتی بخش خصوصی باید نقش مشوره دهی تخنیکی را برای قوریه داران دیگر به عنوان بخشی از بسته تولید شان بطور متداوم مدنظر بگیرند.

14 **همکاری های منطقوی و بین المللی**

14.1 افغانستان در سازمان ها و جلسات منطقوی در رابطه به باغداری در سطح دولت ها به منظور ایجاد هم آهنگی، شریک سازی معلومات، تکنالوجی و تجارب در سطح بین المللی بویژه کشور های همسایه اشتراک می نماید. انجمن ها و کمپنی های تجارتی برای اشتراک در رویداد های تجارتی در خارج از کشور و دیدار تولید کنندگان از کشور های پیشرفته قویاً تشویق و ترغیب میگردد.

14.2 در حال حاضر عضویت در سازمان های عمده بین المللی مواد بذری یک اولویت در سطح بالا برای افغانسـتان نمی باشد. افغانستان اخذ عضویت سازمان های بین المللی را هر زمان که مناسب باشد و با استفاده از رویکرد های مناسب و واقعی و با در نظر داشت مصارف و مفاد به دست خواهد آورد.

15 تطبیق و بررسی

- 15.1 وزارت زراعت، آبیاری و مالداري و سكتور خصوصي مشتركاً مسروليت تطبیق این پالیسی را بر عهده دارند. وزارت زراعت، آبیاری و مالداري مسایل مشترك مانند محیط زیست، تنظیم منابع طبیعی، تهیه آب، مسایل تعلیمی، بازاریابی و صادرات را با دیگر وزارت های ذیدخل هم‌آهنگ می سازد.
- 15.2 وزارت زراعت، آبیاری و مالداري در طی یک چوکات زمانی از قبل توافق شده پلان کاری را می سازد که فراهم کننده جزئیات بیشتر برای تطبیق موفقانه این پالیسی میباشد.
- 15.3 وزارت زراعت، آبیاری و مالداري مشوره های تخنیکی را از جوانب ذیدخل بدست می آورد تا برای این وزارت نظریات و رهنمود ها در مورد تطبیق این پالیسی در سكتور باغداری را فراهم سازند.
- 15.4 وزارت زراعت، آبیاری و مالداري اطمینان حاصل می نماید که ریاست نظارت و ارزیابی دارای منابع کافی برای انجام بررسی های منظم از تطبیق این پالیسی بوده و گزارشات آنها وقتاً فوقتاً به سكتور باغداری ارائه میگردد.
- 15.5 این پالیسی بعد از تصویب توسط وزارت زراعت، آبیاری و مالداري قابل اجرا میباشد. توقع می رود که این پالیسی بعد از چند سال دوباره تجدید نظر گردد تا منعکس کننده انکشاف و نوآوری های معاصر بوجود آمده در سكتور باغداری باشد.
- 15.6 بعد از تصویب، از همکاران در بخش انکشافی دعوت بعمل می آید تا توافق نامه را به منظور به رسمیت شناختن این پالیسی به امضاء رسانیده و اطمینان دهند که فعالیت های شان مورد تأیید این پالیسی قرار دارد.
- 15.7 این پالیسی بعد از امضا وزیر زراعت، آبیاری و مالداري قابل تطبیق و نافذ می باشد.